

ФОТОГРАФІЧНА ТОЧНІСТЬ АРХІТЕКТУРНИХ ПЕЙЗАЖІВ ПІРАНЕЗІ

Барбаш М.І., ст.викладач

Чернігівський національний технологічний університет

Джованні Піранезі - італійський археолог, архітектор і художник-графік, гравер, майстер архітектурних пейзажів. Складання з розрізаних знахідок античного часу нових предметів - ваз, канделябрів, декоративних колон, створення з роз'єднаних шматків зразків делікатної реставрації, коли реальне призначення фрагмента в розрахунок не приймалося - огорожа колодязя легко ставала тулубом вази, уламки саркофага становили канделябр - такою була звичайна практика того часу, адже ціла річ продавалася значно дорожче, ніж набір фрагментів. Однак Піранезі і тут помітно виділявся на загальному тлі - зібрані ним предмети завжди відрізнялися особливою екстравагантністю, оригінальною композицією, монументальністю і в той же час динамікою форм. Беручи участь в обмірюваннях античних пам'яток, він замальовував знайдені скульптури і витвори декоративно-прикладного мистецтва. Основні ознаки стилю: бажання і вміння зображати монументальні архітектурні композиції і простір, які важко осягнути оком (рисунок 1), поєднання в гравюрах реально існуючих пам'ятників і своїх уявних реконструкцій.

Створення на протязі всього життя гравюр «Види Риму» дозволило зберегти для нас образ Риму 18-го століття, де на місці величних будівель сучасні люди зайняті своїми скромними повсякденними справами, в роботах використано широкий діапазон пластичних і виразних засобів, відчуття деталей, оцінка просторових рішень і пропорцій будівель. Захоплення стародавньою цивілізацією Риму і розуміння неминучості її загибелі зображено з сильними ефектами світла і тіні, виділенням домінуючого архітектурного пам'ятника. Піранезі писав: «В архітектурі не слід зводити все до сухої функціональності. Все повинно бути відповідно до розуму і правди, але це загрожує все звести до колиб». Все повинно бути зведено до різноманітності та фантазії, інакше – архітектура перетвориться на ремесло. Сучасна дійсність і життя стародавніх пам'яток з'єднуються в листах в єдину поетичну розповідь про вічний рух історії, про зв'язок минулого і сьогодення. Замальовки античних пам'яток, деталей їх декору в техніці Сангіні, італійського олівця, поєднання малюнків італійським олівцем і пером, чорнилом, намагаються передати найважливіше: чітку структури пам'ятника, гармонію його форм.

Рис.1 Види Риму

Найвідоміша робота автора – серія офортів «Темниці», вигравірувані Піранезі, була плодом його уяви та створювала свою художню реальність. [1] Гравюри нагадують в'язниці тільки ґратами на вікнах, ланцюгами і знаряддями катувань (рисунок 2). На відміну від крихітних італійських в'язниць того часу, намальовані приміщення неосяжні і просторі, а їх розмір підкреслюється поглядом знизу і мініатюрними фігурами, які, найчастіше, вільно переміщуються і не обмежені в рухах. Темниці Піранезі схожі на фантастичні заплутані лабіринти з безліччю арок, мостів і сходів, автор явно робить відсилання до системи правосуддя Римської Республіки та жорстокості деяких імператорів.

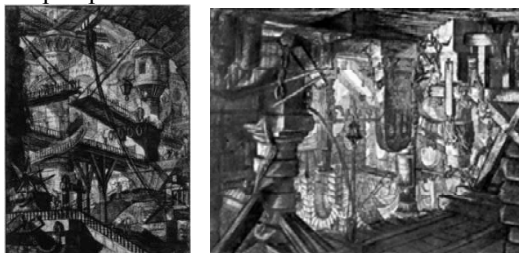

Рис.2. Офорти «Темниці»

«Вони зневажають мою новизну, я - їх боягузтво» - ці слова могли б стати девізом творчості видатного майстра століття Просвітництва в Італії.

Список використаних джерел

1. Ипполитов А. «Тюрьмы» и власть. Миф Джованни Баттиста Пиранези. СПб.: Арка, 2013. — 368 с.